

Etapa 2, Problema 4

Fie ABC un triunghi ascuțitunghic cu $a \leq b \leq c$ și fie numerele reale u, v, w cu $0 < u \leq v \leq w$. Dacă

$$uGA + vGB + wGC = (u + v + w)R$$

(notațiile fiind cele uzuale într-un triunghi), demonstrați că triunghiul ABC este echilateral.

Paul Georgescu și Gabriel Popa, Recreații Matematice 1/2002

Soluție (Alexandra Miu, Craiova și Dana Avramescu, Deva).

Considerăm funcția

$$f : \mathcal{P} \rightarrow \mathbb{R}, f(M) = u|z_M - z_A| + v|z_M - z_B| + w|z_M - z_C|.$$

Deoarece $z_G = \frac{1}{3}(z_H + 2z_O)$, din inegalitatea modulului obținem că $f(G) \leq \frac{1}{3}f(H) + \frac{2}{3}f(O)$. Din ipoteză avem că $f(G) = f(O)$ și deducem că $f(H) \geq f(O)$.

Pe de altă parte, aplicând inegalitatea lui Jensen funcției concave $\cos : [0, \frac{\pi}{2}] \rightarrow [0, 1]$, găsim că

$$f(H) = 2R(u \cos A + v \cos B + w \cos C) \leq 2R(u + v + w) \cos \frac{uA + vB + wC}{u + v + w}.$$

Conform inegalității lui Cebîșev,

$$uA + vB + wC \geq \frac{1}{3}(u + v + w)(A + B + C),$$

deci $f(H) \leq 2R(u + v + w) \cos \frac{\pi}{3} = f(O)$.

Am obținut astfel că $f(H) = f(O)$ și atunci se atinge egalitatea în inegalitățile Jensen și Cebîșev, prin urmare triunghiul ABC va fi echilateral.

Soluție alternativă (dată de un grup de elevi de la C.N. "Spiru Haret" din Târgu Jiu).

Ipoteza $a \leq b \leq c$ și teorema medianei conduc la faptul că $m_a \geq m_b \geq m_c$, deci $GA \geq GB \geq GC$. Folosind inegalitatea lui Cebîșev, obținem că

$$uGA + vGB + wGC \leq \frac{1}{3}(u + v + w)(GA + GB + GC).$$

Ținând seama de ipoteza problemei, deducem că $GA + GB + GC \geq 3R$, de unde $m_a + m_b + m_c \geq \frac{9R}{2}$.

Pe de altă parte,

$$\begin{aligned}m_a + m_b + m_c &\leq \sqrt{3(m_a^2 + m_b^2 + m_c^2)} = \sqrt{\frac{9}{4}(a^2 + b^2 + c^2)} = \\ &= \sqrt{\frac{9}{4}(9R^2 - OH^2)} \leq \frac{9R}{2},\end{aligned}$$

cu egalitate doar în cazul triunghiului echilateral. Cum în cazul nostru se atinge egalitatea, urmează concluzia problemei.

Comentarii.

Cu trei excepții, concurenții care au rezolvat problema au folosit variațiuni ale celei de-a doua metode (care, de fapt, este cea naturală).

Andi Brojbeanu, Târgoviște, aplică inegalitatea lui Cebîșev tripletelor invers ordonate (u, v, w) și $(\cos A, \cos B, \cos C)$ și arată apoi că se atinge egalitatea în inegalitatea lui Euler $R \geq 2r$.